

Język angielski

Wymagania edukacyjne dla uczniów klas 1-3 oraz sposób realizowania podstawy programowej na I etapie edukacyjnym

Według wskazań ministerialnych czas przeznaczony na nauczanie języka obcego to dwie 45-minutowe lekcje w tygodniu w klasach bez podziału na grupy. Naczelną zasadą realizacji podstawy dla języka obcego na tym etapie kształcenia jest rozwijanie umiejętności językowych w sposób zapewniający integrację z innymi obszarami treści nauczania edukacji wczesnoszkolnej. Ważne jest, aby zdobywanie przez ucznia nowej wiedzy wiązało się z wszechstronnym i harmonijnym rozwojem jego osobowości, aby ten proces był skorelowany z rozszerzaniem umiejętności praktycznego zastosowania tej wiedzy.

Uczeń kończący klasę I:

- rozumie proste polecenia i właściwie na nie reaguje;
- nazywa obiekty w najbliższym otoczeniu;
- recytuje wierszyki i rymowanki,
- śpiewa piosenki z repertuaru dziecięcego;
- rozumie sens opowiedzianych historyjek, gdy są wspierane obrazkami, gestami, przedmiotami;
- stopniowo buduje swoją świadomość językową w zakresie języka obcego i ojczystego.

W klasie I szkoły podstawowej nadrzędnym celem jest zainteresowanie ucznia nauką języka angielskiego, uwrażliwienie go na język angielski spotykany w życiu codziennym oraz wykształcenie w dziecku zachowań sprzyjających przyswajaniu języka, przede wszystkim rozwijanie sprawności rozumienia ze słuchu. Należy zwracać szczególną uwagę na umiejętność poprawnego niewerbalnego i werbalnego reagowania na instrukcje nauczyciela. Wskazane jest również przeznaczenie odpowiednio długiego okresu na pracę bez tekstu. Nie wolno zapomnieć o tym, że pierwszy kontakt dzieci z językiem angielskim może w znacznym stopniu przesądzić o ich nastawieniu do nauki tego języka w przyszłości.

Najistotniejszymi elementami lekcji w klasie pierwszej są wierszyki, rymowanki oraz piosenki, których dzieci uczą się i które regularnie powtarzają. Dzięki bajkom i historyjkom lekcje wzbogacone są elementami świata fantazji. Preferowana forma działalności uczniów w tym wieku to ruch i zabawa, trzon edukacji językowej i lekcji języka obcego. Służyć ma temu m.in. zasada multisensorycznej prezentacji treści kształcących.

Niezwykle istotna jest potrzeba indywidualizacji procesu nauczania. Dzieci potrzebują różnej ilości czasu na oswojenie się z brzmieniem nowo poznawanego języka oraz z sytuacją, w której posługują się nim. Niektóre dzieci potrzebują więcej czasu na opanowanie artykulacji nowych dźwięków lub odbierają to zadanie jako trudne.

Może się wydawać, że wymagania są bardzo skromne, ale dzięki temu właśnie w czasie, który nauczyciel ma do dyspozycji, można skupić się na kształtowaniu odpowiedniej postawy uczniów: radości płynącej z rozumienia języka angielskiego, zaciekawienia, pozytywnego stosunku do nauki. Pozwala to również oszczędzić dzieciom frustracji z powodu zbyt dużej ilości materiału, którego mały uczeń nie jest w stanie opanować. Aby móc osiągnąć w klasie drugiej i trzeciej zamierzone cele, już w klasie pierwszej należy zbudować stabilny fundament.

Od klasy II wskazane jest systematyczne ćwiczenie sprawności czytania i pisania pojedynczych wyrazów. Na tym etapie ćwiczenia z zakresu czytania polegają głównie na zabawie wyrazami i ich obrazkowymi odpowiednikami, z zakresu pisania natomiast - na pisaniu po śladzie.

W klasie II najważniejszym celem jest rozwijanie sprawności rozumienia ze słuchu, umiejętności komunikacji na poziomie wyrazu i prostego zdania. Dzięki wprowadzeniu języka pisanego i mówionego uczniowie mają okazję dostrzec różnice między brzmieniem wyrazów a ich graficzną formą. Stopniowo zmieniają się zadania w zakresie sprawności czytania: od zadań wymagających głównie ogólnego rozumienia tekstów na poziomie zdania lub kilku zdań do zadań wymagających również wyszukiwania szczegółowych informacji.

Uczeń kończący klasę III:

- wie, że ludzie posługują się różnymi językami i że chcąc się z nimi porozumieć trzeba nauczyć się ich języka (motywacja do nauki języka obcego);
- reaguje werbalnie i niewerbalnie na proste polecenia nauczyciela;
- rozumie wypowiedzi ze słuchu:
 - a) rozróżnia znaczenie wyrazów o podobnym brzmieniu;
 - b) rozpoznaje zwroty stosowane na co dzień i potrafi się nimi posługiwać;
 - c) rozumie ogólny sens krótkich opowiadań i baśni przedstawianych także za pomocą obrazów, gestów;
 - d) rozumie sens prostych dialogów w historyjkach obrazkowych (także w nagraniach audio i wideo);
- czyta ze zrozumieniem wyrazy i proste zdania;
- zadaje pytania i udziela odpowiedzi w ramach wyuczonych zwrotów, recytuje wiersze, rymowanki i śpiewa piosenki, nazywa obiekty z otoczenia i opisuje je, bierze udział w mini przedstawieniach teatralnych;
- przepisuje wyrazy i zdania;
- w nauce języka obcego nowożytnego potrafi korzystać ze słowników obrazkowych, książeczek, środków multimedialnych;

W klasie drugiej i trzeciej uczeń powinien mieć możliwość rozwijania wszystkich sprawności językowych: rozumienia ze słuchu, czytania, pisania, wypowiedzania się. Należy zwrócić uwagę na to, że w zakresie czytania i pisania wymagania są znacznie ograniczone i dozowane z dużą ostrożnością, a umiejętność mówienia może mieć głównie charakter odtwórczy (mówienie w ramach wyuczonych zwrotów). Dopiero na kolejnym etapie nauczania w

klasach 4-6 wprowadzana jest spontaniczna wypowiedź. W trakcie nauki w klasie drugiej i trzeciej uczeń rozwija także umiejętności komunikacyjne, interpersonalne, interkulturowe oraz umiejętność uczenia się.

Wprowadzenie poszczególnych sprawności językowych jest podyktowane zasadami naturalnego rozwoju dziecka. Prym wiodą słuchanie oraz mówienie. Wprowadzenie sprawności czytania, czyli zabawę wyrazami i ich obrazkowymi odpowiednikami można rozważyć dopiero wtedy, gdy dzieci opanują wymowę poszczególnych wyrazów.

Zanim zdecydujemy się na wprowadzenie nauki pisania należy bacznie obserwować dzieci czy są na to gotowe i czy mają potrzebę pisania w języku obcym. Po okresie zataczania wzorów w powietrzu, kolorowania, pisania po śladzie nauczyciel może rozważyć wprowadzenie przepisywania wybranych wyrazów. Pisanie jest bardzo trudną sprawnością motoryczną, toteż wszelkie przyspieszanie, czy wywieranie presji w tym zakresie może zniechęcić dzieci do dalszej nauki. Moment rozpoczęcia nauki samodzielnego pisania może być bardzo różny dla poszczególnych dzieci w klasie.

Nowa podstawa programowa wychodzi naprzeciw tym zróżnicowanym potrzebom. Od ucznia klasy pierwszej nie wymaga się umiejętności pisania na lekcjach języka obcego, a uczeń kończący klasę trzecią ma jedynie przepisywać wyrazy i zdania.

Pamiętajmy jednak, że zakres wiadomości i umiejętności, jakimi ma dysponować uczeń kończący klasę pierwszą, a później klasę trzecią ustalono tak, by nauczyciel mógł je zrealizować z uczniami o przeciętnych możliwościach, zatem wymagania powyższe dotyczą ucznia przeciętnego. Podstawa podkreśla jednakże, iż w sprzyjających warunkach edukacyjnych można kształcenie zorganizować tak, aby uczniowie w ciągu I etapu edukacyjnego nauczyli się więcej.

Klasa I

Materiał leksykalno – gramatyczny

I. Sytuacje komunikacyjne:

- powitania, pożegnania, zwroty grzecznościowe;
- podawanie danych osobowych: imię, wiek;
- wyrażanie stanów emocjonalnych;
- określanie rozmiaru;
- opis wyglądu zewnętrznego;
- opis pomieszczeń domowych;
- nazywanie i opisywanie członków rodziny;
- wydawanie prostych poleceń i zadawanie prostych pytań;
- określanie upodobań kulinarnych;
- nazywanie i opisywanie zabawek i przyborów szkolnych (liczba, kolor, wielkość)
- składanie życzeń świątecznych i okolicznościowych;
- opisywanie pogody w różnych porach roku;

Słownictwo: kolory, liczby 1-10, kształty, przybory szkolne, rodzina i dom, nazwy pomieszczeń w domu, części ciała i twarzy, zabawki, zwierzęta, produkty spożywcze, czynności, przymiotniki wyrażające stany emocjonalne, pory roku i pogoda

II. Materiał gramatyczny:

- przedimek nieokreślony a/an
- zaimki osobowe: I'm...; He's...; She's...;
- It's (red);
- It's a ... ;
- Let's ... ;
- liczba mnoga rzeczowników;
- This is...;
- przyimek miejsca: in, on;
- czasownik have got;
- pytania: Where's...?, What's this?, How many...?;
- Do you like...?;
- I like/I don't like;
- tryb rozkazujący: Open your book.;
- konstrukcja: There's a... ;
- liczebniki 1 – 10

Klasa II

Materiał leksykalno – gramatyczny

I. Sytuacje komunikacyjne:

- powitania, pożegnania, zwroty grzecznościowe;
- podawanie danych osobowych: imię, wiek;
- określanie upodobań w zakresie kolorów, dni tygodnia, zabawek, pogody, kulinariów, członków rodziny;
- określanie umiejętności;
- opis wyglądu zewnętrznego oraz pokoju;
- opisywanie położenia
- działania matematyczne.

Słownictwo: zabawki, liczebniki 11-20, rodzina, pomieszczenia w domu, części ciała, czasowniki ruchu, figury geometryczne, zwierzęta, produkty spożywcze, ubrania, zawody, pogoda, dni tygodnia.

II. Materiał gramatyczny:

- They're... ;
- liczebniki 1 – 20;
- is/isn't;
- Is it (red)?
- Is it a...?;
- Who is it?; He's got... ; She's got... ; It's got... ;
- my/your;
- Can I have.... ?;
- How many... ?;
- nieregularna liczba mnoga rzeczowników;
- I'm wearing.

Klasa III

Materiał leksykalno – gramatyczny

I. Sytuacje komunikacyjne:

- literowanie wyrazów;
- wykonywanie działań matematycznych;
- opisywanie elementów krajobrazu;
- opisywanie wyglądu zewnętrznego;
- wyrażanie upodobań kulinarnych;
- określanie umiejętności, czynności wykonywanych w danej chwili, stanu emocjonalnego, położenia, czynności wykonywanych codziennie.

Słownictwo: alfabet angielski, elementy krajobrazu, liczby 20-50, nazwy zwierząt i owadów, słowa opisujące wygląd, części ciała, nazwy produktów spożywczych, nazwy mebli i sprzętów domowych, nazwy ubrań i rutynowych czynności.

II. Materiał gramatyczny:

- there is/there are;
- on, under;
- liczebniki 20 – 50;
- Have you/they got...? – Yes, I/they have./No, I/they haven't.;
- Has it got...? – Yes, it has./No, it hasn't.;
- Is there...? – Yes, there is./No, there isn't.;
- Can you/he/she (jump)? – Yes, I/he/she can./No, I/he/she can't.;
- He likes.../He doesn't like...;
- Does he/she like...? – Yes, he/she does./No, he/she doesn't.
- What are you doing? - I'm sleeping.
- Is he/she... sleeping? – Yes, he/she is./No, he/she isn't.

